

D ů v o d y:

Knihovní poznámka žaloby o zrušení spoluvlastnictví, jejíž přípustnost judikatura uznává (srov. rozh. č. 773 Sb. n. s. a repertorium nálezu býv. rakouského nejvyššího soudu č. 18, č. 4690 Gl. U.), má co do vedení exekuce za účel, aby spoluvlastníku, který zvítězil ve sporu o zrušení spoluvlastnictví, nebylo zabráněno vésti exekuci k vymožení přisouzeného nároku na zrušení spoluvlastnictví, převedl-li žalovaný spoluvlastník své knihovní spoluvlastnictví k nemovitosti na třetí osobu.

Hledíc na vytčený účel knihovní poznámky žaloby o zrušení spoluvlastnictví jest její právní účinek co do vedení exekuce, záležející v tom, že lze na základě rozsudku proti žalovanému spoluvlastníku vésti exekuci i proti jeho knihovnímu nástupci, omeziti jen na přisouzený nárok na zrušení spoluvlastnictví, neboť vymožení jedině tohoto nároku bylo zmařeno převodem spoluvlastnického podílu spoluvlastníka na třetí osobu.

Ne lze však rozšiřovati uvedený právní účinek poznámky i na čistě obligační nárok zvítězivšího spoluvlastníka proti podlehlému spoluvlastníku na náhradu útrat sporu o zrušení spoluvlastnictví, ježto převodem spoluvlastnického podílu podlehlého spoluvlastníka na třetí osobu není ještě zpravidla zmařeno vymáhání tohoto nároku na podlehlém spoluvlastníku, po případě mohlo by tu míti význam jen odporování převodu podle předpisů odpůřčího řádu.

Čís. 16877.

Jestliže bylo ve stavební smlouvě ujednáno, že stavitel má nárok na odměnu za vícepráce jen tehdy, budou-li stavebním výborem stavebníka (společenstva) výslovně schváleny, nepřisluší mu nárok na odměnu za vícepráce, které nebyly schváleny tímto výborem, třebaže byly nařízeny stavebním úřadem, a to ani podle § 1037 obč. zák.

Osoba pověřená (stavebním výborem) stavebním dozorem není v takovémto případě oprávněna k schválení víceprací jménem stavebního výboru.

(Rozh. ze dne 28. dubna 1938. Rv I 1135/37.)

Žalobě, již se žalující firmy — podnikatelky staveb — na žalovaném společenstvu s ručením omezeným v K. V. domáhaly zaplacení 186.251 Kč 10 h za t. řeč. vícepráce, soud první stolice vyhověl co do částky 67.438 Kč 10 h s přísl., jinak žalobu zamítl. Odvolací soud na odvolání žalovaného společenstva uznal podle žaloby co do částky 66.048 Kč 85 h, jinak odvolání nevyhověl.

Nejvyšší soud zamítl žalobu i co do částky 42.991 Kč 57 h s přísl., jinak dovolání nevyhověl.

Důvody:

Jde o výklad a právní posouzení stavební smlouvy, o jejímž obsahu není sporu. Podle dotčené smlouvy byla za stavbu mlékárny ujednána paušální částka 1,780.357 Kč, avšak nehledíc na to převzalo tak zvané stavební konsorcium onou smlouvou také záruku za správnost po případě úplnost rozpočtu. Přes to však podle řečené smlouvy nebyl vyloučen nárok na odměnu za vícepráce stavebním konsorciem provedené, avšak mělo nárok na odměnu za vícepráce jen tehdy, kdyby vícepráce byly výslovně schváleny stavebním výborem žalovaného družstva. Nižší soudy zjistily podle posudku znalce Dr. Ing. S., že uvedené podmínce vyhovují toliko některé položky předloženého účtu, jejichž součet činí 23.057 Kč 28 h. Přece však přisoudily žalujícím firmám ještě další položky, a to odvolací soud proto, že šlo o práce, které stavební úřad nařídil. Odvolací soud vyslovil názor, že tyto vícepráce nařízené stavebním úřadem musily býti vykonány za všech okolností, aby kolaudace stavby nebyla ohrožena, a že proto prý paušální odměna platila jen pro práce podle stavebního plánu, to jest pro práce rozpočtené. Dále vyslovil odvolací soud právní názor, že vícepráce stavebním úřadem nařízené byly vykonány k zřejmému a převážnému prospěchu žalovaného společenstva, ježto by obec k-ská další stavbu jistě byla zakázala, kdyby nebylo jejím předpiscem vyhověno.

Tyto právní názory dovolatelka právem potírá. Třebas byly vícepráce nařízeny stavebním úřadem, mělo stavební konsorcium o nich napřed zpravit stavebníka, neboť tomu bylo zásadně volno upustiti od stavby po případě ustoupiti od smlouvy, nebo zadati vícepráce firmě jiné. Teprve kdyby žalované společenstvo nepoužilo svého práva, jež jest přirozeným důsledkem smluvní svobody, a kdyby si tedy výslovně objednalo u žalujících firem provedení víceprací stavebním úřadem nařízených, měla by ve smyslu řečeného ujednání povinnost zaplatiti vpředu uvedené vícepráce. To se však nestalo, jak plyne ze zjištění nižších soudů, a proto žalující firmy nemají nehledíc ani na ujednání paušální odměny nároku podle § 1170 a), odst. 1, obč. zák. na zaplacení víceprací výslovně neobjednaných, třebaže je stavební úřad nařídil, neboť stavební firmy převzaly záruku za správnost po případě úplnost rozpočtu.

Nemají-li však žalující firmy nárok na odměnu za tyto vícepráce hledíc na závazné ujednání se žalovaným společenstvem, nelze jim přisouditi odměnu za ony vícepráce ani podle § 1037 obč. zák., jak učinil odvolací soud. V té příčině odporuje napadené rozhodnutí jasnému ujednání stran a § 1040 obč. zák.

Netřeba se proto zabývati výtkou, že vlastně ani nebylo zjištěno, že žalující firmy provedly vícepráce stavebním úřadem nařízené k zřejmému a převážnému prospěchu žalovaného společenstva.

Prísluší tudíž žalobcům jen odměna za ony vícepráce, které výslovně stavebníkem byly schváleny, a to v rozsahu znalcem vypočteném. Nebylo proto dovolání co do částky 23.057 Kč 28 h s 6% úroky od 27. října 1933 vyhověno.

Naproti tomu bylo žalobu z důvodů předem uvedených zamítnouti co do další částky 42.991 Kč 57 h s přísl., požadované za vícepráce stavebním úřadem nařízené, při čemž se podotýká, že s názorem, že tyto stavební práce byly schváleny mlčky zmocněncem stavebního výboru žalované firmy, jak míní žalobci a jak také rozhodl první soud, souhlasiti nelze, protože podle ujednání smluvců bylo podmínkou honorování víceprací, že byly stavebním výborem žalovaného družstva výslovně schváleny (Die Bauherrschaft muss dieselbe ausdrücklich durch den Bauausschuss genehmigen, ansonsten keine Vergütung stattfindet). Inž. E., vykonávající stavební dozor svým zaměstnancem inž. Sch., nemůže proto býti pokládán, jak míní první soud a dovolatelčini odpůrci, za oprávněna k schválení víceprací nařízených stavebním úřadem, takže první soud dospívá k závěru, že vícepráce nařízené stavebním úřadem byly schváleny »mlčky — což ostatně s hlediska ujednání smluvců není rozhodující — přehlíží, že by bylo zapotřebí schválení se strany stavebního výboru a nikoliv jen se strany jeho zmocněnce.

Čís. 16878.

Rozhodci ustanovení podle §§ 577 a násl. c. ř. s. nemohou býti přinuceni žalobou, aby podepsali rozhodčí výrok.

(Rozh. ze dne 28. dubna 1938, Rv I 215/38.)

Srov. rozh. č. 5041, 15631 Sb. n. s.

V podniku žalované firmy vznikla různost názorů o tom, zda někteří její zaměstnanci mají nárok na poskytnutí dovolené podle zákona o soukromých zaměstnancích č. 154/1934 Sb. z. a n. podle vyšší výměry uvedeného zákona či podle nižší výměry podle odst. 8, dílu B. tarifní smlouvy ze dne 7. července 1921, která byla sjednána mezi zaměstnavateli sdruženými v ústředí průmyslového svazu a svazy zaměstnanců. K jednání o dotčeném sporu byl povolán podle čl. 11 řečené tarifní smlouvy smírčí výbor jako soud rozhodčí. Smírčí výbor zasedal dne 19. března 1936 a dne 8. dubna 1936; porada a hlasování se konaly dne 16. dubna 1936. Tři rozhodci ze skupiny zaměstnavatelů hlasovali proti přiznání dovolené podle zákona o soukromých zaměstnancích, kdežto tři rozhodci skupiny zaměstnanců hlasovali v opačném smyslu. Předseda rozhodčího výboru Dr. Otto R. se připojil svým hlasováním ke skupině zaměstnavatelů. Předseda vypracoval pak rozhodčí výrok a vyzval písemně přisedící rozhodčího soudu na 4. května 1936, aby